

sosialurin

telf. 1 47 20. 118 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevandi:
Fyrirtaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Bládmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Standið saman

Í MORGIN ER 1. MAI — altjóða arbeiðaradagurin. Á hesum degi er vanligt, at arbeiðsfólk kring allan heim savnast til hátíðarhald, har litið verður aftur um bak og metingar gjørðar um hvat framtíðin kann hava at bjóða. Hesin dagur hevur verið hildin síðani 2. Sosialistiski Internationali, fyrri 91 árum síðani, samtykt at halda dagin sum arbeiðaradag.

TAÐ ER NÓGV broytt hesi ár hvat viðurskiptum hjá verkamannafélðini viðvíkur. Frá líkamligari trælking og kúging er vunnið hesi stætt nøkunnunda mannsemlig kor.

SUM IKKI á einum øki, vóru vit eisini her eftirbátur við at tryggja arbeiðandi fjældini hampulig kor. Tað eru ikki liðin meir enn tjúgu ár síðani vit fingur tær sosialu lógirnar so sum fólkapensiónina. Síðani eru ávisir bátar framdir sum t.d. ein stytting av arbeiðsvikuni. Eisini er lóg samtykt um arbeiðaravarn, soleiðis at verkafólkid kann virka undir tryggari viðurskiptum, og sum tað seinasta og størsta sosiala framstigið í nýggjari tíð: sjúkradagpeningaskipanin. Henda lóg, sum tryggjar teimum tímaløntu eina inntøku undir sjúku.

TAÐ ER TÍ VERT at geva gætur, at eingi framstig henda á sosiala økinum fyrr enn Javnaðarflokkurin fekk avgerandi ávirkan á føroyskan politikk. Hetta er ein politikkur, sum flokkurin øll hesi árin hevur strembað fram ímóti gjøgnum skifandi landsstýri. Javnaðarflokkurin hevur ongantið einsamallur havt meiriluta, men hevur roynt at náað hesi úrlit gjøgnum neyðsemlur við samgonguflokkar.

TAÐ ER EINKI at ivast í, at tað slitur ein flokk at vera við í skiftandi landsstýrissamgongum í eitt so langt áramál, sum Javnaðarflokkurin hevur verið tað, og sum vera man ikki bert hevur verið við til at taka populerar avgerðir. Men heldur at standa við ábyrgdini og vinna nakað framá, enn at sita fornermaður í andstöðu og einki útinna, hevur verið floksins mál.

JAVNAÐARFLOKKURIN ER ein partur av arbeiðararøsluni. Hin parturin eru verkamannafeløgini. Hesi hava alt síðan tær vóru stovnaði gjørt eitt ótroymtlig og dygdargott arbeiði. Tað var yniskiligt, at hesi feløg, so ólík tær eru, stóðu betur saman, og høvdu tá betri móguleika at gjørt seg galdandi. Ein spjadd arbeiðararøsla er størsta yniski hjá kapitalvaldinum og ørindasveinum tess á tingi.

TAÐ SKAL VERA OKKARA vón, at verkamannafeløgini øll finna saman í ein landsfelagsskap, sum saman við sosialistum á tingi, eru fær fyrri at standa ímóti tí harða ágangi frá mongum síðum. Ikki fyrri enn tá er móguleiki skaptur til satt fólkaraði í Føroyum.

Fólkaflokkurin og tær homoseksuellu

»Dagblaðið« endurtekur forfylgingina!

Álvaratos helt eg tað vera eitt sindur grovt, tá »Sosialurin« birtir yvirskrift herfyri, um at fólkafloksmenn hava havt »Mein Kampf« eftir Adolf Hitler sum fyrmynd. Men eftir at hava lisið »Per í leysari luft« á baksíðu Dagblaðsins 11. apríl, mátti eg viðganga, at ikki var ov óvísiliga tikið til.

Rithøvundurin á »Mein Kampf« nýtti jøðarnar. Dagblaðið hevur nú ikki

bert í lesarabrøvum, men eisini sum blað — og fólkaflokkurin hevur ábyrgd fyrri — skrivað um homoseksuellu, at:

»... vit hava ivaleyst av hasum slagnum...« har meinar »Per« og sostatt blaðstjórnin og fólkaflokkurin, at tað er rættvist at forfylgja, og kanska útvisa homoseksuellum. »Per í leysari luft« skal eistast at vera ein »skemtiteigur«, men hann er tað als ikki. Hann

undirstrikar »luftina« í teim fólkafloksmonnum, eg vil beinleiðis nevna teir rasistar, sum hava ein inniligan hug at forfylgja fólk, sum eru kynsligt óðrvisi.

Tí spyrji eg: er hetta kriminelt í okkara samfelagi? Heldur Dagblaðið áfram við forfylging og dálking av homoseksuellum, er spurningurin bara nær ið blaðstjórnin verður stevnd eftir grundlógini. Hevur eitt blað og ein

flokkur opinlýst loyvi at forfylgja kynsligum minnilutahópum?

Um fólkaflokkurin og tess veljarar ikki opinlýst styðja hesa hugsanina, eiga tær alt fyrri eitt at seta hasa blaðstjórnina frá. Tí annars hava tær sjálvi ábyrgdina av, hvat hasin kynsliga rasistiski ritstjórnin skrivar, í »skemti« so væl sum álvarsteigum.

DPG

Havnin í Skopun

Í Sosialinum 14.4.1980 sigur Lindberg Djurhuus

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

nakað um havnina í Skopun, og skal hetta bera vera litið iskoyti til tað, ið hann sigur um leingjan av Bógagarðinum — garðurin norðuri í Bergi. Best skal her verða lagt afturat, at varð tað gjørt so sum ætlað varð frammanundan, nevnliga at koyra tann garðin longur suður, ja, kanska suður í móti endanum á grynnuni, tí tá vildi tann garðurin mett fyrri tí aldu, sum annars óyðileggur bæði innigling og sjálva havnina,

og so hevði sami garður eisini tikið ímóti størsta partinum av tí, sum kemur inn eystanifrá. Tá fingur vit havnina rólga aftur og eina góða innsigling. Vit kunnu taka dómi í hvussu var í havnini í Tórshavn, har vóru ymiskar royndir gjørðar við at fáa hana kyrra, men einki batti fyrr enn garður (bringarðurin) kom so langt vestur, sum hann er í dag. Tá bleiv gott, ja so gott, at í dag er havnin í Tórshavn besta bygda havn í landinum, og

tað gjørdi bringarðurin, tá hann kom so langt vestur, at hann lukkaði fyrri øllum tí, sum var aldukent, ið kom inn á bæði vestaru og eystaru vág, og forholdini her hjá okkum eru nettupp tær somu.

Allar aðrar royndir við okkara havn verður burturpilt arbeiði. Havnina kyrra fyrst. Arbeiðið so víðari innanfyri, um tað tá skal gerast meira.

Í Skopun 22.4.1980
gamal útróðrarmaður

ÍSB felag fyrri brekað

Við stórum áhuga lýddi eg á samrøðuna. Útvarp Føroya hevði við formannin fyrri ÍSB, Jógván Jensen.

Eitt tilfelli felag burdi verið stovnað fyrri 20 árum síðani — kanska 100 árum síðani. Men betur seint enn ongantið, og vónandi fáa tit nakað av skafti, ella sagt við øðrum orðum, vónandi fáa tær brekaðu gagn av hesum felag. Nú kundi eg av ymsum orsökum ikki vera við til aðalfundin.

Sum eg skilti á Jógván Jensen hevur felagið almiklar uppgávur at fara undir, t.v.s. fyrirreikingaruppgávur og loysnir, ið eitt hvørt samfelag, ið er vinarliga sinnað móti teim brekaðu fyrri langari tíð síðan burdi havt loyst úr lagdi. Men í okkara samfelag hava altíð verið og eru afturhaldskreftir, ið vilja og yniskja, at alt skal standa í stað og einhver er

sær sjálvum næstur.

Okkara samfelag er sera konservativt. Viðvíkjandi at bota um kor teirra brekaðu eru vit eftirbátur við lit, sum Jógván nevndi, at skular, ið bygdar eru og verða eru als ikki eignaðir fyrri fólk í rullustóli. Mær rennur í huga, at raðgevarin í serundirvísing í fólkaskúlanum hevði eina grein í Socialdemokraten fyrri tíð síðan, har hann m.a. nevndi, at Eysturskúlin í Tórshavn var væl eignaður fyrri fólk í rullustóli, og nú kemur Jógván Jensen, sum ketta upp úr høvdartrog, og greiðir frá, at skularnar als ikki eru eignaðir, hvørjum av hesum báðum skulu vit nú trugva?

Kanska vit kunnu fáa eina neyvari frágreiðing frá teimum hesum viðvíkjandi.

Á sama hátt eru svimji-

hallirnar óegnaðar fyrri brekað, t.d. tær ið eru bundin til ein rullustól.

Ítróttarhøllin í Tórshavn kann óivað gerast á ein slíkan hátt, at tær í rullustóli sjálvi ótarnað kunnu koma inn hagar — tað er so altíð ein byrjan.

Eins og við so mongum øðrum her í samfelagnum, tá ið tað snýr seg um livilíkindi hjá teim brekaðu, so fær óivað hetta nýggja felag innan ÍSF, kallað ÍSB, nóg mikið at takast við. Men so kann ein freistast at spyrja, er tað nú neyðugt at seta ávis menniskju í okkara samfelag í bás, hetta ljóðar í oyrum mínum utopískt, at seta á stovn eitt felag fyrri at kunna luttaka á einum sera avmarkaðum øki í samfelagsheildini.

Men í dag, 1980, sær tað út, sum um tað er neyðugt, tíværri.

Orsøkin: Onnur feløg (sova - dúra). Politikarnir vilja als ikki vita av hesum trupulleikum, ella sagt við øðrum orðum, fyrri teimum er hetta ein trupulleiki, ein svullur, ið teir als ikki vilja vita av, ei heldur loysa.

Landsverkføðingurin, býarverkføðingurin, arktiktar o.s.fr.... hugna sær í síni kroysu — og teirra svart- og snæversýni fær teir at hugsa um glæstriborgir. Ein vøkur loynbrá.

Men tað hevur so ósigandi mikið at siga, at menniskju, óansæð hvør tað er og óansæð á hvørjum øki tað enn er, sýna áhuga fyrri hesum bóki í samfelagnum.

Eg yniski ÍSB góðan byr.

Eystanlot

Sendið lesarabrev til sosialin